

จดหมายข่าวสารไทยศึกษา

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๑

ISSN 1685 8530

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถาบันไทยศึกษา
๒. เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องไทยศึกษาสู่สังคมเพื่อความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมไทย

การเผยแพร่ เผยแพร่ปีละ ๔ ฉบับ

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา
ผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ทองทักษ์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายบริหาร
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฤทธิรงค์ จิวากานนท์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

คณะผู้จัดทำ นางวรรณกร จิวชัยศักดิ์ นางสาวรุ่งอรุณ กุลธำรง
นางวาสนา ชันชนะ

จัดรูปเล่ม นางวาสนา ชันชนะ นางจันทิพย์ จำปาทิพย์งาม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชาสัมพันธ์ นางนภาพร วิริยะบุศย์ **จัดส่งสมาชิก** นางสาวใจ คล้ายพุด

สำนักงาน สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารประชาธิปไตย - ราไพพรรณี ชั้น ๙ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท

แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๘ ๗๔๙๓ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๕ ๕๑๖๐ ศูนย์ข้อมูลไทยศึกษา โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๘ ๗๔๑๐

E-mail: thstudies@chula.ac.th เว็บไซต์ <http://www.thaistudy.chula.ac.th>

○ ผู้สนใจขอรายละเอียดหรือบอกรับจดหมายข่าวสารไทยศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ถ้อยแถลง

จดหมายข่าวสารไทยศึกษานี้ เป็นฉบับที่เสนอสาระที่น่าสนใจหลายอย่าง เริ่มด้วยการแนะนำคณะผู้บริหารชุดใหม่ของสถาบันไทยศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความรู้เรื่องไทยเกี่ยวกับบัตร ส.ค.ส. ประเพณีทางพระพุทธศาสนา การเฉลิมพระเกียรติ-พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสวันทีระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้าในวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นบทวิทยุที่ได้ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในรายการวิทยุไทยศึกษาอันเป็นประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างยิ่ง

คอลัมน์ใหม่ que เริ่มต้นตั้งแต่ฉบับนี้คือ **วรรณวลวิจิไทย** เพื่อเสนอสุนทรียแห่งภาษาและความคิดจากวรรณคดีไทย เป็นวิทยบรรณาการอันจรรโลงปัญญาแก่ผู้อ่านจากวรรณคดีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยคัดสรรบทหรือยกทรงบางบทมาเสนอผู้อ่าน อันเป็นการนำภูมิปัญญาจากอดีตมาเอื้อประโยชน์ต่อปัจจุบันและอนาคตสืบไป

นอกจากนี้ยังมีสารกกิจกรรมการบรรยายพิเศษเรื่องไทยศึกษาและพุทธศาสนศึกษาในสหรัฐอเมริกาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาด้านไทยศึกษาในสหรัฐอเมริกาอีกด้วย รวมทั้งมีคอลัมน์ประจำรายการวิทยุไทยศึกษา เว็บไซต์ไทยศึกษา

ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านและขอเชิญชวนเก็บเกี่ยวความรู้ด้านไทย - ไทยศึกษาจากจดหมายข่าวสารไทยศึกษา

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

		หน้า
❖ แนะนำคณะผู้บริหารสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	รุ่งอรุณ กุลธำรง	๔
❖ ส.ค.ส.	วัฒนะ บุญจับ	๑๔
❖ วันมาฆบูชา	วัฒนะ บุญจับ	๑๗
❖ ไทยศึกษาและพุทธศาสนศึกษา ในสหรัฐอเมริกา	วราภรณ์ จิวชัยศักดิ์	๑๙
❖ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	หม่อมหลวง.พูนแสง สุตะบุตร	๒๒
❖ วรรณวลีไทย		๒๘
❖ รายการวิทยุไทยศึกษา	วราภรณ์ จิวชัยศักดิ์	๓๐
❖ เว็บไซต์ไทยศึกษา	วาสนา ชันชนะ	๓๑

แนะนำคณะผู้บริหาร สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รุ่งอรุณ กุลอำรง

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานวิจัย และบริการวิชาการด้านไทย - ไทยศึกษา สังกัดสำนักบริหารวิชาการ สำนักงานมหาวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารสถาบันไทยศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษาบริหารงานมาแล้ว ๖ ท่านคือ

๑. ศาสตราจารย์วิลาสวงศ์ พงศะบุตร
๒. ศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ตู้ก
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ประคอง นิมมานเหมินท์
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร

ปัจจุบันผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ลำดับที่ ๗ คือรองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา จากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ทองทักษ์ จากภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร และรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ จากภาควิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฤทธิรงค์ จิวากานนท์ จากภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ซึ่งมีวาระ ๔ ปี (๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔)

สารไทยศึกษานับนี้จึงนำเสนอประวัติและผลงานของคณะผู้บริหารทั้ง ๔ ท่าน
ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จงสิดิษฐ์วัฒนา
ผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา

ประวัติการศึกษา

อ.บ. เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (ภาษาไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๑๙
M.Litt (English Studies), University of Edinburgh, U.K., พ.ศ. ๒๕๒๑
PH.D. (Thai Literature), University of London, U.K., พ.ศ. ๒๕๒๗

ผลงานทางการบริหาร

หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙

ความเชี่ยวชาญและความสนใจ

กวีนิพนธ์สมัยใหม่
วรรณคดี
ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์
วรรณคดีพุทธศาสนาและคำสอน

ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

สุจิตรา จงสิดิษฐ์วัฒนา และ ชลดา เรืองรัชลิขิต. **สร้อยผกาจากกวี** งานวิจัยคณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

พุทธธรรมในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔. (ได้รับทุนวิจัย คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรางวัลผลงานวิจัยดี กองทุน
รัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๔๔)

บทความวิจัย

ภาษาไทย

กามนิต: รักอันนำสู่นิพพาน. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย** ปีที่ ๑๕ (ธันวาคม ๒๕๔๑)

: ๑๑๙ - ๑๒๗.

พระมหากษัตริย์: โลกทรรศน์แห่งปัจจุบันสมัย **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย** ปีที่ ๑๖

(ธันวาคม ๒๕๔๒) : ๑๘๕ - ๒๐๑.

ดอกบัวในป่าหิน: การสืบทอดวรรณคดีในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. **วารสารภาษาและ**

วรรณคดีไทย ปีที่ ๑๘ (ธันวาคม ๒๕๔๔) : ๕ - ๓๐.

อุดมปริยา: การรังสรรค์รักเป็นอุดมคติแห่งชีวิต **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**

ปีที่ ๑๙ (ธันวาคม ๒๕๔๕) : ๑๙๐ - ๑๙๙.

ภาษาอังกฤษ

Love Poems in Modern Thai Nirat. **Journal of Siam Society** Vol 88.1

No 4, February 2000 : 15 - 20.

Modern Thai Poetics : Pride and Purpose in Modern Poetry. **MANUSYA :**

Journal of Humanities, Vol. 3 No. 2 September 2000 : 13 - 22.

The Harmony Between Nature and Man in Thai Poetry. In Proceedings of

the 3rd EUROSEAS Conference on Southeast Asian Literature,

September 2001. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะอักษรศาสตร์ และ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

The Moon: Worldly and Otherworldly Symbol in Thai Poetry. In Proceedings

of the 8th International Conference on Thai Studies, Jan. 9 - 12, 2002.

(ได้รับทุนสนับสนุนจาก สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

Modern Thai Buddhist Poetry by modern Poets : A Transformation of

Wisdom. **MANUSYA : Journal of Humanities**. Vol 8 March 2005 :

38 - 50.

งานแต่ง เรียบเรียง แปลตำรา

หวังสร้างศิลปบัณฑิต เพรศแพรว: การสืบทอดขนบกับการสร้างสรรค์วรรณศิลป์
ในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑. (๑๖๕ หน้า).

ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต และสุจิตรา จงสถิตยัวัฒนา. **สร้อยผกาจากกวี : รวมวรรณคดี
ทองจากวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: เงินทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉลิม
ฉลอมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๕๒. (๓๙๓ หน้า).

พุทธธรรมในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ศูนย์ภาษาและวรรณคดีไทย
ร่วมกับโครงการเผยแพร่วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๕๓. (๒๖๘ หน้า).

สุจิตรา จงสถิตยัวัฒนา สุกัญญา สัจฉายา และอารดา กิระนันท์. **โครงการนามา
นุกรมวรรณคดีไทย** ร่วมกับมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี (กำลังดำเนินการ)

ฯลฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ทองทักษ์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายบริหาร

ประวัติการศึกษา

B.Eng. in Electronic Engineering, Chiba University, Japan, พ.ศ. ๒๕๓๐
M.Eng. in Electrical & Electronic Engineering, Chiba University,
Japan, พ.ศ. ๒๕๓๒
Ph.D. in Electrical & Electronic Engineering, Tokyo Institute of
Technology, Japan, พ.ศ. ๒๕๓๙

ผลงานทางการบริหาร

ผู้ช่วยหัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบริหาร, พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๑
ผู้ช่วยหัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ฝ่ายบัณฑิตศึกษา, พ.ศ. ๒๕๔๑ -
๒๕๔๓
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๐
หัวหน้าห้องปฏิบัติการวิจัย Digital System Engineering Laboratory,
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน

ความเชี่ยวชาญและความสนใจ

วิศวกรรมระบบเชิงเลข (Digital System Engineering)
ภาษาญี่ปุ่น

ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

Research Profile, Advanced Intelligent & Digital Systems, 1996-2005,
Thailand-Japan Technology Transfer project.

บทความวิจัย

Arthit Thongtak, TQM in Thailand: Experiences gained during TQM Practices,
Journal of the Japanese Society for Quality Control (Quality JSQC),
Vol 35, no 4, 2005.

บทความวิจัยที่เสนอในที่ประชุมวิชาการนานาชาติ (ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์)

Tawan Phurat & Arthit Thongtak, Time Petri-Net Based Fault Model for
Asynchronous Circuits Testing, ITC-CSCC 2005, July 4 - 6, 2005,
Korea.

Sufian Sudeng & Arthit Thongtak, FPGA Implementation of Quasi-Delay
Insensitive Microprocessor, WCES 2007 on ICCS'07, Oct. 24 - 26, 2007,
USA.

Sufian Sudeng & Arthit Thongtak, Signal Transition Graph Based Logic
Synthesis for Asynchronous Control Circuits using Template Based
Method, TENCON 2007, Oct.30 - Nov.2, 2007, Taiwan.

Thanasin Bunnam & Arthit Thongtak, A Design of 2-Phase C-Ternary Logic
Asynchronous Digital System using Conventional CMOS Process
Technology, ICESIT 2008, Feb. 27 - 29, 2008, Thailand.

ฯลฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรณ์ ดิษฐพันธุ์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย

ประวัติการศึกษา

B.S. (Graphic Design) Weber State University, Utan, USA, พ.ศ. ๒๕๒๕
M.F.A. (Visual Design) University Of Oregon, USA, พ.ศ. ๒๕๒๘
Ph.D. (Education: Emphasis on curriculum, Program and Human
Resources Development) Oregon State University, USA,
พ.ศ. ๒๕๓๖

ผลงานทางการบริหาร

รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หัวหน้าภาควิชาอนุตติศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖
ผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน

ความเชี่ยวชาญและความสนใจ

วิจัยทางด้านออกแบบศิลปกรรม ทฤษฎีการออกแบบ ประวัติศาสตร์เรขศิลป์
การออกแบบกราฟฟิก

ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

ผ้าทอมัดหมี่: กรณีศึกษาผ้าทอมัดหมี่ของหมู่บ้านโนนสำราญ จังหวัด
มหาสารคาม. กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗

ความงามและสุนทรียะของวิถีชีวิตในอีสาน. กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗

ประวัติ ความศรัทธาและพุทธศิลป์ ของ สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (โต พรหมรังสี). ทุนอุดหนุนการทำวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ปีงบประมาณ ๒๕๔๖.

บทความวิจัย

ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และวินัย วรรัตน์. รูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน: สีสันของมิติวัฒนธรรม.

คู่มือแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานหอวัฒนธรรมนิทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๔ หน้า ๖๑ - ๖๓.
ความงามและสุนทรียะของวิถีชีวิตอีสาน. **วารสารศิลปกรรม** ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๕ (๒๕๔๖) : ๖๐ - ๗๐.

ตลาด: สุนทรียะของวิถีชีวิตชุมชนที่ควรอนุรักษ์. **เอกสารโครงการพัฒนาตลาดคลองสวนในเชิงอนุรักษ์.** คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ๒๕๔๔ หน้า ๒๗ - ๓๑.

ประวัติ ความศรัทธาและพุทธศิลป์ ของ สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (โต พรหมรังสี). **วารสารศิลปกรรม** ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑๗ (๒๕๔๔) : ๑๗ (๒๕๕๕)

ผ้าทอมัดหมี่อีสาน. **วารสารศิลปกรรม** ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๙ (๒๕๔๔) : ๒๑ - ๔๑.
อื่น ๆ

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะคอมพิวเตอร์กราฟิกภาพเคลื่อนไหว เรื่องอีสานเมื่ออาทิตย์
ทอแสง เสนอใน Digital Arts Gallery: Thailand Animation and
Multimedia 2006 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันที่ ๑๒ - ๑๕ มกราคม
๒๕๔๔

ฯลฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฤทธิรงค์ จิวากานนท์
รองผู้อำนวยการสถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

ประวัติการศึกษา

ศศ.บ. (ทัศนศิลป์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,พ.ศ. ๒๕๓๐
Master of Fine Arts (Drama) Yale University, USA. พ.ศ. ๒๕๓๘

ผลงานทางการบริหาร

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗
หัวหน้าภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน
เลขานุการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน

ความเชี่ยวชาญและความสนใจ

ศิลปการละคร การแสดง

ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

ฤทธิรงค์ จิวากานนท์, นพมาศ แวหงส์, ดังกมล ณ ป้อมเพชร์. **อัมไป**
กับอาหารหลากหลายชาติในหนัง เงินทุนคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๗.
โครงการวิจัยเรื่องเก่าเล่าใหม่ ๓: การกำกับศิลปะละครร่วมสมัย มหัทศรชัย
ผจญภัยเจ้าชายหอย. เงินทุนสภากาชาดไทยแห่งชาติ. พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๙

บทความวิชาการ

King Banyinnaung: Conqueror of All media. วารสารมนุษยศาสตร์

สังคมศาสตร์. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๖) : ๘๗ - ๑๐๓

ไปเยี่ยมไปชมศิลปะการแสดงพม่า. ในหนังสือ **หลายคนยลพม่า** บรรณาธิการ
โดย วิชา อุทุมฉันทน์ หน้า ๑๐๗ - ๑๒๑. สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๗.

งานแต่ง เรียบเรียง แปลตำรา

การบริหารจัดการแสดง. หลักสูตรสหสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม
(หลักสูตรทางไกล/ภาษาไทย) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๙

ปริทัศน์ศิลปการละคร. โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๕๐

อื่น ๆ

งานกำกับศิลป์และงานออกแบบละครเวที

- มหิศจรรย์ผจญภัยเจ้าชายหอย ณ โรงละครกรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๔๘
- ล่ามตี ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังสวนจิตรลดา พ.ศ. ๒๕๕๐

งานออกแบบแสงสีเสียง

- แม่น้ำของแผ่นดินปีที่ ๕ “พระคู่บารมี” ณ ทำราชวรดิษฐ์ พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๑๒๐ อาคารกระทรวงกลาโหม ณ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๔๗
- กลิ่นแก้วเจ้าจอม ณ ตำหนักสายสุทธานพดล มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา พ.ศ. ๒๕๕๐

ฯลฯ

คำว่า ส.ค.ส. ย่อมาจากคำว่า “ส่งความสุข” เริ่มใช้กันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เริ่มจากการมีวัฒนธรรมการส่งบัตรอวยพรปีใหม่ ตามแบบประเทศในยุโรป ในอเมริกาเข้ามาในบ้านเรา ซึ่งช่วงนั้นมีชาวต่างชาติเข้ามาในบ้านเรา ช่วงคริสต์มาส ก็จะมีการส่งบัตรอวยพรกัน ก่อนหน้านั้นเราไม่ค่อยมีการส่งบัตรอวยพร เพราะสังคมบ้านเราไม่ใช่สังคมที่ชอบขีดเขียน แต่เป็นสังคมหยิ่งขี้เสียดเสียมากกว่า

แรกเริ่มเดิมทีการเปลี่ยนศักราชเรียกว่า ตรุษ เช่น ตรุษสงกรานต์ ตรุษไทย เมื่อการประกาศเอววันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๘ เป็นต้นมา เวลาขึ้นศกใหม่หรือขึ้นปีใหม่ ประเทศในแถบเอเชีย เป็นช่วงที่ตรงกับหน้าหนาว ถ้าเทียบกันคือ เดือนอ้าย ถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่หรือวันตั้งศักราชใหม่หรือตั้งปีใหม่ ก็มาจากการตั้งหลักแหล่งการทำมาหากิน พอคนไทยเริ่มลงมือปลูกข้าว ปลูกผัก ช่วงระยะการเก็บเกี่ยวก็เปลี่ยน พอสิ้นสุดการเก็บเกี่ยวก็สิ้นปีคือ เดือน ๑๒ ทุกคนอยู่กับบ้าน รอบในการทำการเกษตรเลี้ยงชีพเริ่มเปลี่ยน แทนที่จะเก็บเกี่ยวเสร็จเดือน ๑๑ - ๑๒ ก็เปลี่ยนมาเป็นเดือน ๓ - ๔ มาว่างเอาประมาณเดือน ๕ ก็มีการพักผ่อน รื่นเริงกัน การที่เราปรับเปลี่ยนปีใหม่จากเดือนอ้ายมาเป็นเดือน ๕ คงไม่ใช่เฉพาะแง่การเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตรอย่างเดียว อาจจะมีผลจากความเชื่อของลัทธิศาสนาพราหมณ์ที่เข้ามามีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยเรามาแต่ดั้งเดิม เพราะความคิดของพราหมณ์ เดือน ๔ - ๕ เป็นวันที่ฟ้าสว่างสดใสที่สุด ก็จะมีการเปรียบเทียบกับ ช่วงแต่ละช่วงจะมีเวลาเหมือนกับอะไรหลายๆ อย่างของวัน แนวความคิดเดิมที่เราเริ่มเดือนอ้ายเป็นเดือนแรกเพราะเราเชื่อว่าเดือนอ้ายเป็นช่วงเช้า ทุกอย่างเริ่มคลายตัว พอถัดจากนั้นมาก็เป็นช่วงกลางวัน ช่วงเย็น และช่วงมืด ก็คือเข้าฤดูหนาวเป็นช่วงเช้า ช่วงฤดูร้อนเป็นกลางวัน ช่วงฤดูฝนครึ้มๆ เป็นช่วงเย็น

* รายการวิทยุไทยศึกษา ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๕

ในส่วนของการคิดของพราหมณ์บอกว่าช่วงที่ฟ้าสาดใสที่สุดเหมือนเป็นการเปิดวันก็น่าจะเป็นช่วงเดือน ๔ - ๕ พอความคิดของพราหมณ์เข้ามาในบ้านเราก็มีการย้ายวันที่มีการตั้งปีเดิมมาเป็นแบบเดียวกับพราหมณ์ เพราะสัมพันธ์กับชีวิตของเราก็เลยปรับเปลี่ยนมาเป็นช่วงเดือน ๕ โดยถือเอาดวงจันทร์เป็นเกณฑ์ในการดูว่าขึ้นกี่ค่ำ แรมกี่ค่ำ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องของน้ำในการนำมาใช้ในเรื่องของ การปลูกพืชผัก

วันปีใหม่หรือวันตั้งศักราชใหม่ นับทางจันทรคติหรือนับเอาดวงจันทร์เป็นหลัก พอบ้านเมืองเปิดโลกติดต่อกับทางตะวันตกมากขึ้น การนับ การคะเน โดยจันทรคติเริ่มไม่สะดวก เพราะว่าภาวะเศรษฐกิจเราต้องพึ่งพิงทางตะวันตกมาก จึงต้องพยายามโอนอ่อนไปทางตะวันตก ต้องนำมาปรับเปลี่ยนไปตามตะวันตก ถึงแม้รัชกาลที่ ๕ ประกาศใช้วันที่ ๑ เมษายนเป็นวันปีใหม่ ก็ยังมีปีใหม่ ๒ ช่วงคือ ช่วงตรุษไทยคือ เดือนอ้ายและปีใหม่ที่เป็นตรุษสงกรานต์คือ กลางๆ เดือนเมษายน

ในส่วนของการส่ง ส.ค.ส. ในยุคแรกๆ ส่งกันเฉพาะในรั้วในวังเท่านั้น คือ บรรดาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เห็นชาวต่างประเทศมาเยี่ยมเยือนในวันปีใหม่มิใช่ชาวมาฝากและมักมีการเขียนคำสวัสดีปีใหม่แนบไว้กับนามบัตร แต่แทนที่จะเป็นนามบัตรเปล่าๆ ในวันพิเศษอาจมีการทำนามบัตรเล็กๆ แนบมาด้วยว่า “สวัสดีปีใหม่” หรือ “Happy New Year” เราก็เห็นว่าวิธีการเหล่านี้ดูดีก็เลยเอาไปประยุกต์ปรับเปลี่ยนโดยการเอานามบัตรกับการอวยพรมาไว้ด้วยกัน เบื้องต้นเพียงแต่เขียน ส.ค.ส. ไม่มีรูปเหมือนกับเป็นแผ่นกระดาษเล็กๆ ติดแนบไปกับนามบัตร แต่บัตรเล็กๆ เขียนว่า ส.ค.ส. ให้คนรู้ว่า นั่นคือ “ส่งความสุข” หรือ “Happy New Year” พอมาในสมัยรัชกาลที่ ๖ ประเทศเราก็มีการติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้นก็เลยมีห้างร้านที่คนต่างประเทศมาตั้งอยู่หลายๆ ร้านที่เรียกว่า “ห้างฝรั่ง” จะมีการส่งบัตรอวยพรปีใหม่ พิมพ์สวยงามๆ จากฝรั่งเศสบ้าง อิตาลีบ้าง และบัตรอวยพรปีใหม่ ลักษณะนี้เป็นที่ชื่นชอบมากโดยเฉพาะคนในระดับสังคมชั้นสูง

ในการส่งบัตรอวยพรให้กันก็ถือเอาวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันส่งบัตรอวยพร ส.ค.ส. รุ่นนี้มีความแปลกตาเยอะมาก ทำออกมาประณีตมากจะมีลายฉลุข้างใน ไม่มีรูป และฉลุขอบ มีบางร้านส่งเข้ามาขาย และสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกันคือ ร้านถ่ายรูป คงมีการขยายรูปมาส่งเป็น ส.ค.ส. คือ แทนที่จะเป็นภาพวิวทิวทัศน์ก็มีความคิดว่า ส่งรูป

เราเป็น ส.ค.ส. ปีใหม่แทน พอปีใหม่ถือเป็นโอกาสเหมาะที่จะรวมญาติ แล้วตั้ง
ทำถ่ายรูปสวยๆ แล้วอัดรูป และเซ็นสลักหลังรูปส่งไปให้ญาติมิตร หรือเขียนด้วยมือ

ลักษณะการทำบัตร ส.ค.ส. ของคนไทยมาเริ่มคึกคักเมื่อปี ๒๔๘๓ ในสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล (รัชกาลที่ ๘) คือ การเปลี่ยนแปลงจากวันที่
๑ เมษายน มาเป็น ๑ มกราคมของทุกปี เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนการตั้งศักราชใหม่ เป็น
แบบสากล ใกล้กับวันตรุษไทย ก็เลยคุ้นเคยมีการทำกิจกรรมร่วมกันหลายอย่าง มีช่วง
ที่ตลาด ส.ค.ส. พุบไป คือ ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาหรือสงครามโลกครั้งที่ ๒ ใน
เวลาเกิดสงครามกระดาษบาดแคลน เศรษฐกิจแย่ ส.ค.ส. ก็เลยขาดแคลน การที่จะหา
กระดาษมาพิมพ์ก็หายากมาก พอสิ้นสุดสงครามแล้วช่วงนั้นก็ใกล้ๆ ปีใหม่ ทุกอย่าง
ยังไม่เข้าที่เข้าทาง ส.ค.ส. ยังไม่ค่อยมี มีนักเขียนรูปดังๆ ของไทยหลายคนสมัยนั้น เช่น
คุณประยูรท์ เงากระจ่าง ในช่วงปีใหม่เป็นช่วงที่ท่านเขียน ส.ค.ส. ขายใบละไม่กี่บาท
ใบเล็กบ้าง ใบใหญ่บ้าง เขียนตามคำสั่งคนที่ต้องการส่ง จะเอาภาพวิวทิวทัศน์หรือรูปเหมือน

ในบ้านเราเริ่มมีความคิดในการทำ ส.ค.ส. ขายในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
หลัง พ.ศ. ๒๕๐๐ ธรรมเนียมในการส่ง ส.ค.ส. ในหมู่ของคนไทยเริ่มขยายออก
ไปทั่ว ช่วงก่อนหน้านั้นก็มีการส่งเฉพาะกลุ่ม มีการทำรูปแปลกๆ ออกมา นอกเหนือจาก
ภาพโปสการ์ดหรือภาพเขียนด้วยมือ เช่น ภาพวิวทิวทัศน์ สถานที่สำคัญ สถานที่
ท่องเที่ยว ดอกไม้ ดารา เช่น เพชรา เขวราษฤทธิ์ หรือมิตร ชัยบัญชา การส่งโปสการ์ด
ของคนไทยต้องขายกับซองด้วย ต่างกับของฝรั่งที่เขียนโปสการ์ดแล้วก็ส่งได้เลย
ตอนหลังๆ เลยทำเป็น ส.ค.ส. ๓ มิติ หรือเป็นแผ่นเสียง พอมาในสมัยนี้ก็จะมิ ส.ค.ส. ที่
เปิดออกมาแล้วเป็นเสียงเพลง คือ จุดน่าสนใจของ ส.ค.ส. ในบ้านเราที่มีพัฒนาการ
มาเรื่อยๆ

วันมาฆบูชา*

วัฒน์ะ บุญจับ

วันมาฆบูชา เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันที่มีเหตุการณ์สำคัญ ๔ อย่างเกิดขึ้นพร้อมกันคือ

๑. เป็นวันขึ้น ๑๕ ค่ำ อยู่ในวันเพ็ญที่เรียกว่าคิฎฐาตรี
๒. มีพระภิกษุจำนวน ๑๒๕๐ รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย และพระภิกษุเหล่านั้นล้วนเป็นพระภิกษุที่พระพุทธรองค์ทรงบรรพชาให้ทั้งสิ้น
๓. พระภิกษุเหล่านั้นล้วนเป็นอรหันต์ทั้งสิ้น
๔. พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์

สาระของโอวาทปาติโมกข์ คือ ให้ละเว้นความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์เบิกบาน เหตุที่ต้องทรงแสดงในวันสำคัญนี้เพื่อต้องการเน้นย้ำให้ทุกคนตระหนักในสังขธรรมทั้ง ๓ ข้อนี้เพื่อบรรลุหรือเข้าใจในหัวใจของพุทธศาสนา

ในวันมาฆบูชานี้ พุทธศาสนิกชนนิยมทำบุญใส่บาตร การทำบุญหรือทำความดีนั้นทางพุทธศาสนากำหนดลักษณะของบุญไว้ ๑๐ ประการ เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ ได้แก่

๑. ทานมัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการให้ทาน
๒. ศีลมัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการรักษาศีล
๓. ภาวนามัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการอบรมใจให้รู้จักดี รู้จักชั่ว
๔. อปจายนมัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการรู้จักเคารพกัน
๕. เวชยาวัจจมัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการรู้จักช่วยงานกัน
๖. ปัตติทานมัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการแบ่งดีให้กัน สนับสนุนกันในสิ่งที่ดีและแก้ไขในสิ่งที่บกพร่องด้วยกัน
๗. ปัตตนาโมทนามัย	คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการยินดีเมื่อเห็นเขาทำดี

* รายการวิทยุไทยศึกษา ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

๘. อัมมัสสวนมัย คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการฟังธรรม ซึ่งรวมทั้งการรับฟัง
ความคิดเห็นของคนอื่นที่เป็นประโยชน์
๙. อัมมเทสนามัย คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการแสดงความคิดเห็นที่ดี คอย
ช่วยเหลือ คอยแนะนำในทางที่ดี มีประโยชน์
๑๐. ทิฏฐชุกัมม คือ บุญจะสำเร็จได้ด้วยการทำ พูด คิด แต่สิ่งที่ดีๆ

ผู้ใดปฏิบัติบุญกิริยาวัตถุข้อใดข้อหนึ่งก็ถือว่าได้ทำความดีแล้วเช่นกัน
การทำบุญก็ควรทำอย่างเหมาะสม ไม่ใช่เบียดเบียนตัวเอง และที่สำคัญต้องทำด้วย
ความพอใจและเต็มใจ ไม่ควรหวังผลใดๆ เมื่อจิตใจสบาย ร่างกายของเราก็พลอยมี
ความสมบูรณ์เข้มแข็งไปด้วย

ไทยศึกษาและพุทธศาสนศึกษาในสหรัฐอเมริกา

วราภรณ์ จิวชัยศักดิ์

เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา สถาบันไทยศึกษาร่วมกับศูนย์ไทยศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดบรรยายพิเศษเรื่อง “ไทยศึกษาและพุทธศาสนศึกษาในสหรัฐอเมริกา” โดย Dr.Justin McDaniel ศาสตราจารย์ทางด้านภาษาบาลีและพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ริเวอร์ไซด์ สหรัฐอเมริกา เป็นวิทยากร

การจัดบรรยายพิเศษครั้งนี้จัดขึ้น ณ ห้อง ๗๐๘ อาคารบรมราชกุมารี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ผู้เข้าร่วมฟังประกอบไปด้วยนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งนิสิตระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประมาณ ๕๐ คน

สาระการบรรยายพิเศษโดย Dr.Justin McDaniel พอประมวลได้ว่า การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับไทยศึกษาในสหรัฐอเมริกานั้น มีความเกี่ยวพันกับการศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่อาจารย์ที่สอนเรื่องไทยศึกษาโดยเฉพาะนั้นมีจำนวนไม่มากนักนักวิชาการที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงวิชาการไทยศึกษามีหลายคน เช่น Benedict Anderson, Oliver Wolters, Craig Reynolds, Anthony Reid, Thongchai Winichakul, Paul Mus, Victor Lieberman, Charles Keyes, และ Vladimir Braginsky นักวิชาการเหล่านี้ต่างก็ศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายหลังยุคอาณานิคมเป็นหลัก

มหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาที่เปิดสอนวิชาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น มหาวิทยาลัยเยล มหาวิทยาลัยคอร์เนล มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (เบิร์กลีย์) เป็นต้น โดยเฉพาะช่วงทศวรรษ ๑๙๙๐ เกิดศูนย์ศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่ง โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนของเอกชน เช่น มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ มูลนิธิฟอร์ด และมูลนิธิลูซ ส่วนแหล่งทุนที่มาจากรัฐ

โดยมากจะผ่านมาทางกฎหมายที่ว่าด้วยการศึกษา และกระทรวงศึกษาซึ่งดูแลเรื่องของการสอน ภาษาต่างประเทศ และพื่นถิ่นศึกษา ตลอดจนศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย

อย่างไรก็ตามยังมีนักวิชาการอีกจำนวนมากในสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่มีศูนย์ศึกษาเรื่องดังกล่าวหรือไม่มีแหล่งทุนสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (ลองบีช, ชิกาโกและเฟรซโน) มหาวิทยาลัยฮาวาร์ด มหาวิทยาลัยยอร์ชทาวน์ มหาวิทยาลัยยูทาห์ มหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเธิร์น เป็นต้น ขณะเดียวกันการสอนภาษาของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็เกิดขึ้นในหลายมหาวิทยาลัยโดยไม่มีศูนย์ศึกษารองรับ

สำหรับการศึกษา “ไทยศึกษา” ในสหรัฐอเมริกานั้น อาจกล่าวได้ว่าเริ่มเป็นที่สนใจในวงวิชาการในราวทศวรรษที่ ๑๙๖๐ โดยการริเริ่มของมหาวิทยาลัยคอร์เนล มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน(เมดิสัน) มหาวิทยาลัยวอชิงตัน ตลอดจนนักวิชาการชาวอเมริกันกลุ่มหนึ่ง ความสนใจในเรื่องของไทยศึกษา อาจจำแนกเป็นหัวข้อดังนี้

๑. ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย
๒. พุทธศาสนา
๓. โบราณคดี
๔. ประวัติศาสตร์ศิลป์
๕. พุทธศาสนา เช่น พิษณุมนไพร พิษเมืองร้อน
๖. ภาษาศาสตร์
๗. พัฒนาการทางสังคม เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติด การท่องเที่ยว การดูแลสุขภาพสตรี สถานะของชาวเขา และการสาธารณสุข ฯลฯ
๘. วรรณกรรม ดนตรี และการละคร
๙. มานุษยวิทยา

ในการศึกษาประเด็นต่างๆ เหล่านี้ยังมีอีกหลายมุมที่ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง เช่น ยุครุ่งเรืองของนวนิยายไทยในช่วงทศวรรษ ๑๙๒๐ - ๑๙๓๐ บทสวดมนต์ในพระพุทธศาสนา ลัทธิพราหมณ์ในสังคมไทย เป็นต้น

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว*

หม่อมหลวงพูนแสง สุตะบุตร

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ กับเจ้าจอมมารดาเรียม มีพระนามว่า “พระองค์เจ้าชายทับ” เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๓๐ ณ พระราชวังเดิม ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระอัยกาธิราช ในขณะที่สมเด็จพระบรมชนกนาถยังดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร

เมื่อพระบรมชนกนาถขึ้นครองราชย์ก็ทรงได้รับสถาปนาเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ รัชราชการต่างพระเนตรพระกรรณด้วยพระปรีชาสามารถเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยให้ว่าราชการทั้งด้านกิจการต่างประเทศ คือ กรมท่า กรมพระคลังมหาสมบัติ กรมตำรวจทางหลวง และยังทรงทำหน้าที่พิจารณาความฎีกา แทนพระองค์อีกด้วย ทรงแต่งสำเนาหลวงบรรทุกสินค้าไปขายยังประเทศจีนและประเทศใกล้เคียงได้ประโยชน์กำไรมาเจือจางการรักษาพระนคร และทูลเกล้าฯ ถวายพระราชบิดาเพื่อทรงใช้สอยในราชการแผ่นดินอย่างไม่ขัดสน จนพระราชบิดาทรงขนานพระนามเชิงสัพยอกว่า “เจ้าสัว”

ศาสตราจารย์ วอลเตอร์ เอฟ เวลลา ผู้ประพันธ์หนังสือ **แผ่นดินพระนั่งเกล้า** ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “บรรดาชาวยุโรปที่มาสู่สยามต่างลงความเห็นพ้องต้องกันว่า กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์นี้ ทรงมีอำนาจเข้าควบคุมกิจการสำคัญๆ ของกรุงสยามไว้ทั้งสิ้น”

* รายการวิทยุไทยศึกษา ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ และวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๗

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เสด็จสวรรคตโดยมิได้ทรงมอบราชสมบัติพระราชทานพระราชวงศ์พระองค์ใด พระบรมวงศานุวงศ์ เสนาบดี และข้าราชการน้อยใหญ่รวมถึงบรรดาสังฆราชคณะชั้นผู้ใหญ่ต่างประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าพระราชโอรสพระองค์ใหญ่พระองค์นี้ผ่านราชการงานเมืองมาด้วยพระสติปัญญาอันหลักแหลม ควรแก่การครอบครองราชสมบัติต่อจากพระราชบิดา จึงพร้อมกันอัญเชิญขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๓๑๗ ซึ่งถือได้ว่าได้ขึ้นครองราชย์โดยอเนกมหาชนนิกรสโมสรสมมุติ

ตลอดระยะเวลา ๒๗ ปี พระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่เพื่อความร่วมมือเป็นสุขของพสกนิกร ยังความเจริญก้าวหน้า และความเป็นปึกแผ่นแก่แผ่นดินดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ ทรงขยายกิจการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น โดยทรงมีเรือสำเภาไปค้าขายยังประเทศจีนถึง ๘๒ ลำ และค้ากับประเทศอื่นๆ อีกถึง ๕๐ ลำ ขณะนั้นเป็นระยะที่ชาติตะวันตกกำลังเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมสินค้าบางอย่าง เช่น น้ำตาลเป็นสินค้าหายาก มีราคาสูง เป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก พระองค์โปรดให้พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ร่วมออกทุนทรัพย์ปลูกอ้อยทำน้ำตาลทำให้ไทยกลายเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่ของโลกในขณะนั้น รายได้ของแผ่นดินในรัชสมัยของพระองค์จึงสูงขึ้นมากทั้งจากการค้าขาย และจากวิธีการที่โปรดเกล้าฯ ให้จัดเก็บส่วยอากรขึ้นใหม่ ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศชาติมีเสถียรภาพเพราะทรงใช้รายได้เหล่านี้ไปทะนุบำรุงประเทศ

ด้านการทหาร เพื่อความมั่นคงมีการสร้างป้อมปราการเพื่อป้องกันศัตรูทางน้ำ เช่น ที่เมืองสมุทรสาคร และจันทบุรี ทางบกก็โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองกาญจนบุรี ทรงสนับสนุนการสร้างอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันอย่างพร้อมสรรพ ทรงให้สร้างเรือกำปั่นรบ กำปั่นลาดตระเวนไว้รักษาพระนคร

ด้านการคมนาคม โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองต่างๆ เช่น คลองสุนัขหอน คลองบางบอน คลองบางขุนเทียน คลองพระโขนง และคลองแสนแสบ เพื่อประโยชน์ในการสัญจร แล้วยังใช้เป็นทางลัดเพื่อส่งกำลังบำรุงในการศึกสงครามอีกด้วย

ด้านการต่างประเทศ ทรงยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศ ด้วยพระปรีชาญาณอันสุขุมลึกซึ้ง ทรงผ่อนผันมิให้กระทบกระเทือนสัมพันธไมตรีระหว่างกัน แม้จะทรงตระหนักถึงภัยจากการรุกรานของมหาอำนาจตะวันตกที่คืบคลานมายังประเทศใกล้เคียง แต่ก็ไม่ทรงยอมอ่อนข้อซ้ำกลับยิ่งระมัดระวังในเกียรติภูมิและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างดีที่สุด ขณะเดียวกันกลับได้รับผลทางด้านวิทยาการสมัยใหม่ เช่น การแพทย์ การทหาร การค้า ดาราศาสตร์ จากการติดต่อกับประเทศที่เจริญแล้วเหล่านี้

ด้านการพระศาสนา ทรงมีพระราชศรัทธาแก่กล้าในบวรพุทธศาสนา จึงทรงสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอารามเป็นจำนวนมากทั้งในกรุงและหัวเมือง วัดที่ทรงสร้างขึ้นใหม่ในรัชสมัยของพระองค์คือ

วัดเทพธิดารามวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงแรกที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๓๙ เพื่อเฉลิมพระเกียรติแก่พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าหญิงวิลาส กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ

วัดราชนัคตารามวรวิหาร เพื่อเฉลิมพระเกียรติแก่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าโสมนัสวัฒนาวดี และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโลหะปราสาทแทนเจดีย์ประจำวัด ซึ่งนับเป็นโลหะปราสาทองค์ที่ ๓ ของโลก

วัดเฉลิมพระเกียรติ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลและเฉลิมพระเกียรติ พระอัยกา พระอัยกี หรือคือ พระชนก ชนนีของพระราชมารดา เนื่องจากเป็นสถานที่ประสูติของพระองค์และเป็นนิวาสสถานของพระอัยกา พระอัยกี ผู้เคยรับราชการเป็นเจ้าเมืองนนทบุรี

นอกจากนี้โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดเก่าถึง ๓๕ วัด อาทิ วัดราชโอรสาราม ซึ่งต่อมากลายเป็นวัดประจำรัชกาล วัดนางนอง วัดเครือวัลย์ เป็นต้น ส่วนวัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม นั้นทรงปฏิสังขรณ์และเสริมสร้างจุดดั่งว่าสร้างขึ้นใหม่ ในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระเจดีย์ใหญ่ ๒ องค์ ขึ้นขนานพระเจดีย์ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ พระอัยกาทรงสร้างขึ้น ทรงสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ มีความยาวถึง ๙๐ ศอก และถือกันว่ามีความงามเป็นเอกในบรรดาพระพุทธรูปไสยาสน์ด้วยกัน โปรดเกล้าฯ

ให้สร้างพระพุทธรูปเจดีย์แบบสำเภาจีน ขนาดยาว ๑ เส้น ขึ้นที่วัดคอกกระบือ เพื่อให้ชนรุ่นหลังรู้ลักษณะของสำเภaborาน แล้วพระราชทานนามว่า วัดยานนาวา พระอารามต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีลักษณะศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพระองค์ ซึ่งงดงามยิ่ง

ในการบูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ก็โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะพระบรมมหาราชวังที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ ๑ และทูลดโหมลงไป

พระราชศรัทธาและพระราชทรัพย์ที่ทุ่มเทลงไปใน การสร้างวัดนั้นมากมาย มหาศาลเพียงใดคงเป็นที่ประจักษ์ในกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งนายมี มหาตเล็ก ได้บรรยายไว้ตั้งแต่ครั้งกระนั้นว่า

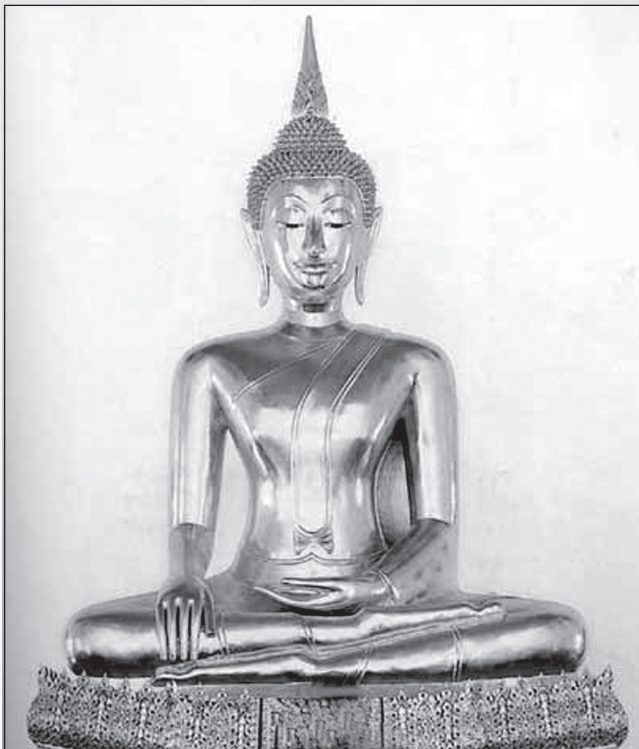
แต่ทรงสร้างพระอาวาสทั่วราชอาณาจักร	ตั้งแต่กาลวัดราชโอรสา
จนเสร็จวัดทั้งปวงที่ล่วงมา	สิ้นอิฐผาปูนกระเบื้องชนเปลืองเต็ม
แม้รวบรวมรวบควบเข้าทั้งเก่าใหม่	ประมาณใหญ่สักเท่าภูเขาเฉลิม
ทั้งน้ำเชื้อเนื้อรักที่ตักเดิม	สิริเพิ่มกันเข้าเท่าสนิท
ทั้งเสาสักจากห้วยไม้ร้างร้าง	มากกว่าบ้านเรือนแพในกรุงศรี
เครื่องเขียนการราวสิบสำเภาก็	กระจุกที่เคลือบขลิบลักสิบเกวียน
ทองคำเปลวสักสองสามสิบหาบ	เที่ยวทาทาบทวัดวัดฉนวน
ปรางค์เจดีย์วิหารการเปรียญ	สิ้นทองเขียนปิดพระอนันต์ครัน

ในส่วนที่เป็นแก่นของพระพุทธศาสนา โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระคัมภีร์ไตรปิฎก อันเป็นหัวใจของการศึกษาพระธรรมบท กำหนดให้พระเปรียญนักธรรมมีการสอบเพื่อส่งเสริมให้พระเถระผู้ใหญ่มีคุณวุฒิ เผยแพร่วิชาความรู้แก่พสกนิกรในวงกว้าง โปรดเกล้าฯ ให้จารึกความรู้นานาชนิดไว้ภายในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทั้งในด้านวรรณคดี ตำรายา ไโหราศาสตร์ การช่าง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาอย่างกว้างขวางจึงถือได้ว่า วัดโพธิ์ คือ มหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของไทย

ด้านการปกครอง พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเอาพระทัยใส่ในราชการเป็นอย่างยิ่ง ทรงให้ถวายข้อราชการทุกวันๆ ละ ๒ เวลา ทรงวินิจฉัยข้อราชการและตัดสินด้วยพระองค์เอง ถ้าเป็นราชการสำคัญหรือเร่งด่วนก็ทรงว่า

ราชการเกือบตลอดทั้งคืน ทรงตรากฎหมายปราบปรามโจรผู้ร้ายและผู้หากินโดยมิชอบ เช่น พระราชกำหนดโจรห้าเส้น โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกลองวินิจฉัยเฝ้าให้ราษฎรตีกลองร้องฎีกา โรงทานเพื่อราษฎรผู้ยากไร้จะได้รับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม

ทรงเห็นโทษของฝิ่น อันเป็นยาเสพติดร้ายแรง และเพื่อป้องกันพสกนิกรให้รอดพ้นจากความหายนะ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ปราบฝิ่นอย่างจริงจังตลอดรัชกาล ให้นำฝิ่นที่เก็บรวบรวมได้ มาเผาที่หน้าพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ แล้วนำกลักฝิ่นทั้งหมดไปหลอมเพื่อหล่อพระพุทธรูปประดิษฐานที่ศาลาการเปรียญวัดสุทัศน์เทพวราราม พระราชทานนามภายหลังว่า พระพุทธเสถียรธรรมิ

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๓๙๔ ด้วย พระชนมายุ ๖๓ ปี ตลอดระยะเวลาของการครองราชย์ ๒๖ ปี ๘ เดือน นั้น ได้ทรงทุ่มเทพระวรกายและพระสติปัญญา ความสุขุมคัมภีรภาพ เพื่อความเป็น ปึกแผ่นของราชอาณาจักรและเพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาราษฎร์โดยแท้ ทรงห่วงใย ประเทศชาติและยึดมั่นในประโยชน์ของแผ่นดินเหนือเรื่องส่วนพระองค์ จึงมิได้ทรง สถาปนาใครเป็นพระมเหสี หรือสถาปนาพระราชโอรสพระองค์ใดเป็นเจ้าฟ้า คงให้ ดำรงพระยศเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าโดยเสมอกัน ได้แต่ขอให้ที่ประชุม เสนาอำมาตย์พร้อมใจเลือกพระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงเพียบพร้อม ที่จะดำรงเป็นองค์ ศาสนูปถัมภ์และปกป้องรักษาแผ่นดินให้สุขสวัสดิ์ให้ขึ้นครองราชย์โดยสันติสุข อย่า ให้เกิดรบราฆ่าฟันกันให้ทุกข์ร้อนแก่ราษฎรเลย เงินพระคลังข้างที่ ซึ่งหมายถึงเงิน ส่วนพระองค์ที่พอกพูนจากการค้าสำเภาทรงเก็บไว้ในถุงแดง เป็นจำนวนหมื่นชั่ง มีพระราชปรารภให้เก็บรักษาเพื่อพระราชทานแก่แผ่นดิน ด้วยทรงห่วงใยในความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศชาติดังพระราโชวาทว่า **“การศึกสงครามข้างญวนข้างพม่า ก็เห็นจะไม่มีแล้ว จะมีอยู่ก็แต่พวกฝรั่ง ให้ระวังให้ดีอย่าเสียที่แก่เขาได้”** วิกฤตการณ์ อันล่อแหลมต่ออธิปไตยในกรณีพิพาทเรื่องดินแดนระหว่างไทยกับฝรั่งเศสใน ร.ศ. ๑๑๒ นั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงนำเงินในถุงแดงนี้ไปเป็น ค่าชดเชยแลกเปลี่ยนกับการสูญเสียอธิปไตยของชาติ ชาวไทยได้ภาคภูมิใจในความเป็น ชาติเอกราชอย่างสง่าผ่าเผยมาจนปัจจุบันนี้ ก็เพราะพระบารมีขององค์พระมหา กษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีที่สืบทอดความเสียสละเพื่อแผ่นดินกันมาพระองค์แล้ว พระองค์เล่าอย่างไม่ขาดสาย นับเป็นบุญของพสกนิกรไทยโดยแท้

วรรณวลีวชิไทย

สารไทยศึกษาฉบับนี้ขอนำเสนอการคัดสรรบทชมพระมหากษัตริย์ บทชมเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสวันพระราชพิธีพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า

บทชมพระมหากษัตริย์

พระคุณสุดดังสมุทรน่านมสวรรณค์ ได้ข้ามขึ้นกลืนทิพย์โยธธ	มาเจือบันเลียงโลกให้ไศกถอน ราษฎรได้พึ่งไม่ถึงกาล
ดั่งนารายณ์เฟื่องพื้นกลืนสมุทร หมู่ไพร่ฟ้าหน้าขุนก็อุ้นทรวง	ให้ข้าวผุดรุ่งเรืองทั้งเมืองหลวง ได้เด่นดวงปรีชาด้วยบารมี
ยิ่งพูนเพิ่มก็ยิ่งเต็มพระกุศล ไม่เสื่อมสูญพูนพระราชศรัทธา โรงงานให้ไม่ขาดพระราชทรัพย์ ทั้งหวานควาเข้าเย็นไม่เว้นคน	บำเพ็ญผลมิได้ขาดในศาสนา ดั่งมหาเวสสันดรไม่ร้อนรน ออกจ่ายจับเจือจานหวานกุศล ออกสับสนแซ่ซ้องมากองกิน

บทชมเมือง

พิศดูเมืองเรืองปลั่งไปทั้งนั้น จะแลแก่งเล็งตักล้วนลึกซึ้ง ตำหนักในซ้ายขวามหาปราสาท ล้วนใหม่ใหม่ใสสดรจนา	สารพันไม่มีที่เทียมถึง น่าตะลึงลานใจวิไลตา พระโรงราชอาสน์แก้วแววเวหา คู่อ้อฟ้าก่ายกันเป็นหลั่นลด
--	---

กระดังรายขายคาระย้าย้อย

เสียงเสนาะเพราะขานประสานกัน

ที่บัวหงายปลายเสาก็เพราะพริ้ง

พื้นเงินเก่าเบาบางก็สร้างทวิ

วัดไหนไหนไม่ลือระบือยศ

เป็นวัดเดิมเริ่มสร้างไม่อย่างไร

ทรงสร้างด้วยมหาวิริยาอีก

ล้วนเกลี้ยงเกลาเพราะเพริศดูเลิศล้ำ

โพธิ์ทองห้อยคอยลมระดมผัน

ทั้งคืนวันบรรเลงดังเพลงดี

ผนังกึ่งกำแพงเป็นแสงสี

แล่นบัดกรีผลัดเปลี่ยนให้เลี่ยนงาม

เหมือนวัดราชโอรสอันสดใส

ล้วนอย่างใหม่ทรงคิดประดิษฐ์ทำ

โอฬารีกพร้อมพริ้งทุกสิ่งขำ

ฟังข่าวคำลือสุดอยุธยา

(กลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พระราชจริยาวัตรที่ดี พระราชกรณียกิจ พระบารมีที่ดี เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ รับรู้ด้วยผัสสะทางตา สืบเนื่องไปถึงผัสสะทางใจ คือเกิดความรู้สึกชื่นชม ยกย่ององค์พระมหากษัตริย์ซึ่งมีผลให้เกิดความจงรักภักดีอย่างเปี่ยมล้น

รายการวิทยุไทยศึกษา

วารสารณ์ จิวชัยศักดิ์

วิทยากร	อาจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม	
๖ มกราคม ๒๕๕๑	พระราชพิธีสงฆ์พระศพ	
๑๓ มกราคม ๒๕๕๑	พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท	
๒๐ มกราคม ๒๕๕๑	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอในประวัติศาสตร์ไทย	
๒๗ มกราคม ๒๕๕๑	พระพิธีธรรม	
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	การประดิษฐานพระศพ	
๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	พระโกศ	
๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	การประโคมย่ำยาม	
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	การวางพวงมาลา	
๒ มีนาคม ๒๕๕๑	พิธีงเด็ก	
๙ มีนาคม ๒๕๕๑	ธรรมเนียมการไว้ทุกข์ในสังคมไทย	
๑๖ มีนาคม ๒๕๕๑	พระพุทธรูปประจำพระชนมวาร	
๒๓ มีนาคม ๒๕๕๑	เครื่องประกอบพระอิสริยยศของสมเด็จพระเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน	
๓๐ มีนาคม ๒๕๕๑	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย	

เว็บไซต์ไทยศึกษา

วาสนา ชื่นชนะ

<http://www.lannaworld.com>

สารไทยศึกษานี้ขอแนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจอีกเว็บไซต์หนึ่งนั่นคือเว็บไซต์เกี่ยวกับล้านนาศึกษา เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาสาระเรื่องราวเกี่ยวกับล้านนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจและน่าเข้าไปศึกษาหาข้อมูล ดังนี้

๑. **เรื่องเล่าในล้านนา** เช่น เจ็ยก้อม เรื่องตลกขำขัน เรื่องเบาสมองตามความเป็นอยู่ของชาวล้านนา นิทาน ตำนาน พงศาวดาร คำเมือง และบทกวี
๒. **ความเชื่อและประเพณี** เช่น ความเชื่อของชาวล้านนา มื้อจันวันดี การทำนายลักษณะคนจากวันเกิด จาริตประเพณี ประเพณีการแต่งกาย ประเพณีการรับประทานอาหาร และประเพณีของชาวล้านนาในแต่ละเดือน รวมทั้งประเพณีอื่นๆ ที่น่าสนใจ
๓. **สถานที่ในล้านนา** เช่น สถานที่ทางศาสนา วัดพระธาตุตอดยสุเทพ วัดพระพุทธรูปตากผ้า วัดศรีโคมคำ วัดหลวง วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระบรมธาตุ วัดเจดีย์หลวง (เชียงใหม่) วัดเชียงมั่น (เชียงใหม่) นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจอื่นๆ อีกมากมาย
๔. **ข้าวของเครื่องใช้ในล้านนา** เช่น กบ ขันดอก ขันโตก หม้อน้ำดอก เบ็ดมูย มอ
๕. **อาหารการกินของล้านนา** ทั้งอาหารหวานและอาหารคาว คนล้านนากับธรรมเนียมการรับประทานอาหารเช้า หลากหลายวิธีการปรุงอาหารของคนเมือง เช่น เจ็ย จ่าว จิ้น (ข้าว ผัด) (หนึ่ง) (ต้มส้ม) (แอ็บ, อบ, อ็อก) (จี่) (กิง/แอน) (ปั๊ง) (จอ) (ป๋าม) (หมก) (ฮุ่ม) (แตบ) ธรรมเนียมการรับประทานอาหารเช้าของคนเมือง การถนอมอาหาร เช่น จิ้นส้ม ไส้กรอก ขึ้นทอด ขึ้นปิ้ง เหมี้ยง บทเพลง บทกวีเกี่ยวกับอาหารการกินของชาวล้านนา

๖. ประวัติบุคคลล้านนา เช่น ประวัติบุคคลผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ผู้นำทางวัฒนธรรม

๗. ชะปี้เรื่องเมืองล้านนา ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ มากมาย อาทิเช่น คาถาสาวหมุ่ แพนผมถ้ำจะเป็นผิกะ นางกวั๊กของคนล้านนา ไคมลอย... เจ้าจะลอยฟ้าหรือลอยน้ำ ตัวเมือง เรื่องเล่า “ตำนานพระแม่มุ ๑” ตัวเมือง เรื่องเล่า “ตำนานพระแม่มุ ๒” ตัวเมือง เรื่องเล่า “ตำนานพระแม่มุ ๓” ตัวเมือง เรื่องเล่า “ตำนานพระแม่มุ ๔” ตัวเมือง เรื่องเล่า “ปาง” ตัวเมือง เรื่องเล่า “รหัสยศคี่”

เรื่องราวทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นผู้สนใจสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้จาก เว็บไซต์ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างหน้าโฮมเพจ ล้านนาศึกษา

